

REZUMAT

Scopul tezei de doctorat este acela de a prezenta opțiuni și scenarii posibile de restructurare a sectorului de producere a energiei electrice din subordinea MECMA și de a realiza un model de analiză cu ajutorul căruia să fie posibilă determinarea soluției optime de restructura/reorganizare a sectorului de producere a energiei electrice din subordinea MECMA, bazată pe următoarele cerințe:

- să asigure realizarea creșterii siguranței în alimentarea cu energie electrică prin promovarea unor noi structuri corporative ale producătorilor de energie electrică din subordinea MECMA astfel încât fiecare structură organizatorică să fie distinct viabilă, fără a fi necesare compensări de la o structură la alta;
- să asigure utilizarea resurselor interne de energie primară, în scopul reducerii dependenței de importurile de energie primară;
- să ducă la creșterea competitivității pe piața internă și regională de energie în care producătorii privați și producătorii de stat să contribuie la consolidarea climatului concurențial real.

Principalele obiective ale cercetării realizate sunt:

- Analiza structurii organizaționale existente a sectorului energetic și evidențierea deficiențelor prin comparație cu situația internațională.
- Propunerea și compararea mai multor posibile structuri organizaționale pentru sectorul de producere a energiei electrice.
- Realizarea unui model matematic original care include elemente tehnice, economice și de piață permițând comparea opțiunilor și scenariilor de restructurare /reorganizare a producătorilor de energie electrică.
- Recomandarea structurii cel mai probabil capabilă să creeze o piață concurențială ținând seama de aspectele legate de siguranța alimentării cu energie electrică în condițiile portofoliului de centrale existent.

În cadrul tezei sunt analizate mai multe opțiuni privind restructurarea producătorilor de energie electrică din subordinea ME, respectiv:

- Opțiunea A - în care se propune crearea unui număr redus de structuri mixte termo - hidro și eventual nuclear (au fost propuse spre analiză Scenariile A1 și A2).
- Opțiunea B - în care se propune crearea unor structuri care să țină seama de accelerarea procesului de privatizare în special în sectorul de producere a energiei electrice pe bază de cărbune, dar și a unor producători hidro, care să

conducă la crearea de structuri mixte hidro - termo ca efect al forțelor de piață. Această opțiune presupune că formarea unui portofoliu mixt de centrale (termo - hidro) se va realiza prin acțiunea forțelor de piață (determinate de concurența pe piață), care vor conduce la dezvoltarea unui portofoliu mixt, echilibrat de centrale printr-o serie de achiziții și fuziuni (au fost propuse spre analiză Scenariile B1 și B2).

- Opțiunea C - care este similară cu opțiunea B, dar în care se dorește formarea unei companii care, prin funcționarea sa, să asigure securitatea furnizării de energie la nivelul sistemului (au fost propuse spre analiză Scenariile C1, C2 și C3).
- Opțiunea D - în care se propune analiza variantei pe termen lung propusă de UE cu privire la înființarea unor structuri regionale mixte, fie prin fuzionarea mai multor producători din diferite țări din regiune, fie prin schimbul de acțiuni între aceștia.
- Opțiunea E – în care s-au avut în vedere următoarele:
 - s-a presupus că acțiunile în curs referitoare la restructurare și privatizare sunt revocabile;
 - s-au grupat centralele hidroelectrice și termoelectrice în companii noi cu portofoliu mixt de centrale similar, capabile să concureze una cu cealaltă în toate zonele specifice ale curbei de sarcină;
 - s-a inclus în scenariile propuse o companie strategică formată din Nuclearelectrica și Porțile de Fier, care să rămână sub controlul Statului. Celelalte companii pot avea relații contractuale cu această companie în vederea măririi cantității de energie electrică pe care ar urma să o negocieze în contracte bilaterale pe piață.
- Opțiunea F – în care s-a ținut seama de următoarele principii:
 - Utilizarea cu precădere în cadrul companiilor nou create a surselor de combustibil național, astfel încât aceste companii să poată asigura siguranța și securitatea în alimentarea cu energie electrică a țării;
 - Crearea unei competiții reale pe piața de energie electrică din România;
 - Folosirea unui mixt de resurse primare, pe piața de energie electrică din România, în propunerea de restructurare a societăților de producere a energiei electrice (lignit, ulei, gaze naturale, apă, uraniu);

- Crearea unor companii apropiate din punct de vedere al costurilor totale actualizate și din punct de vedere al cotei de piață;
- Menținerea în structura de organizare existentă a companiilor care au demarat acțiuni de asociere de tip Joint Venture la nivelul centralei termoelectrice în vederea construirii de grupuri energetice noi.

Opțiunea D nu a fost dezvoltată, fiind considerată inoportună deocamdată având în vedere situația actuală a pieței de energie electrică regională, care practic nu există încă.

În baza acestor opțiuni, s-au dezvoltat scenarii de restructurare pentru fiecare opțiune, respectând cerințele specifice menționate pentru fiecare opțiune.

Scenariile propuse au fost analizate în cadrul unei analize multicriteriale din punct de vedere al echilibrului portofoliului de centrale, respectiv al resurselor primare de energie utilizate, cota de piață, costul unitar actualizat și indicele de concentrare a pieței.

Pentru fiecare scenariu s-a acordat un punctaj total obținut din însumarea punctajului acordat pentru fiecare criteriu menționat mai sus. În baza punctajului total obținut de fiecare scenariu a fost realizat un clasament al acestora.

Analiza multicriterială elaborată în cadrul tezei a pus în evidență punctele tari și punctele slabe ale diferitelor scenarii analizate, funcție de punctarea diferitelor criterii care au stat la baza analizei. Alegerea unuia sau altuia dintre scenariile propuse ca și cale de urmat pentru restructurarea producătorilor de energie electrică din subordinea MECMA, ar trebui să se realizeze ținând seama de următoarele obiective:

- asigurarea siguranței în alimentarea cu energie electrică la nivelul sistemului electroenergetic național și creșterea securității energetice prin utilizarea energiei primare naționale;
- creșterea competitivității pe piața de energie electrică atât la nivel local cât și la nivel regional;
- sporirea posibilităților de finanțare a programelor de investiții prin creșterea capacității financiare a companiilor sau/și crearea cadrului potrivit pentru atragerea de investiții directe.

În acest context scenariul F3 urmat de scenariile E2 și E1 pare a fi mai echilibrat decât celelalte scenarii analizate și, ca urmare, autorul consideră că aceste scenarii ar putea fi scenarii posibile în luarea deciziei privind restructurarea producătorilor de energie electrică din subordinea MECMA.

Tabelul 1.1. Scenariul F3 - Gruparea producătorilor

A	B	C	D	E	F	G
Rovinari	Deva	Doicești	Brăila	Borzești	RAAN Drobeta	Galați
Turceni	Paroșeni					
Craiova	SH PdFier					
SH Vâlcea	SH Argeș					
SH Tg.Jiu	SH Hațeg					
SH Sibiu	SH Cluj					
	SH Slatina					
	SH Sebeș					
	SH Caransebeș					
	SH Buzău					
	SH Bistrița					